కాకి? - కోకిల?

వంటసామాను వేసిన గోతాం, చిన్న సూట్ కేసు, ఓ చిన్న కట్టెలమోపూ, స్టౌ పెట్టిన అట్టపెట్టె, కిరసనాయిల్ డబ్బా ఇలా ఒకటొకటిగా బడిపిల్లల నెత్తిన పెడుతున్న తరళ తాచుపాములా బుసలు కొడుతూంది. పంతులమ్మ అలా మండిపోతున్నందుకు (లాలోపల) కారణం ఆ వూరి ప్రెసిడెంటు పెరుమాళ్ళుకు తెలుసు. తన కాస్తంత దూరంలో నిల్చుని వున్న తమ్ముడు నరసింహం కేసి కసిగా చూచాడు. నరసింహం, నరసింహంలానే నిర్లక్ష్యంగా జులపాల్లాటి క్రాఫ్ ను, తలతోనే వెనక్కి విదిలించుకున్నాడు.

"నీ మగసిరి మండిపోను! పల్లెటూరనీ, పలుకుబడి గలవారమనీ, కొండంత ఆశతో, కాస్తంత నిలువనీడ ఇవ్వమని కోరిన పెళ్ళిగాని పంతులమ్మను.... అది కాస్త యిచ్చామన్న అహంతో, నిలువునా ముంచుదామని చూశావు. రోషంగల పిల్ల, బిచాణా ఎత్తివేస్తోంది! ఎగస్ పార్టీ గోవిందరావు అప్పుడే వాసన పట్టి కబురంపాడు ఆమెకు. అప్పటికప్పుడే వాళ్ళ పశువులకొట్టాం శుభ్రం చేయించి, చుట్టూరా దడి కట్టించి, పాలు, పెరుగూ, నెయ్యీ తన ఇంటినించి ఇచ్చే ఏర్పాటు కూడా చేసేశాడు. ఇదొక్కటీ చాలు.... రేపొద్దున్న ఎలక్షన్‌లో జనం నా కాళ్ళు మొదలంటా నరకటానికి! కాకున్నా అంత ఒళ్ళెరగని కామమేమిటి? అవతలి మనిషి నిప్పా? నీరా?

అన్న అంచనా అక్కరలేదూ? నాకూ నలభై దాటాయి! ఇలాటి అవకతవక చేశానూ ఏనాడేనా? ఎక్కడో, ఏమిటో? గుట్టూ....గుంభనా....మూడో కంటివాడికి తెలీదు!

నీ వ్యవహారం? అప్పటి కప్పుడే పొక్కిపోయింది. చూడు తెల్లారిందో లేదో....నీ తెలివి తెల్లారినట్టే....నిన్న రాత్రి మన ముందుగదిలో నిశ్చింతగా నిద్రపోతున్న పంతులమ్మ దగ్గరకు.... ఆబోతులా వెళ్ళావని....ఆమె నిన్నూ, నిన్ను కన్నవాళ్ళనీ.... నిన్ను ఇలా తయారుచేసిన నన్నూ, ఆశ్రయమిచ్చి, అక్రమానికి దిగిన మన పెద్దమనిషి తరహానే నిర్మొహమాటంగా దులిపిన వైనం సూర్యోదయం కంటే ముందే....శరవేగంతో, గాలితో బాటు దూసుకు పోయాయూ?

నిన్ను నాలుగు తగలనివ్వొచ్చు....కానీ....కానీ.... ఒచ్చిన చిక్కు ఒక్కటే! నువ్వూ, గోవిందరావూ చేతులు కలిపితే, ఇక ప్రెసిడెంట్ గిరికి నీళ్లు వదులుకోవలసి వస్తుంది నేను! దాని దుంపతెగ! ఓసారి ప్రెసిడెంటు అయ్యాక, ఇక ఆ పదవిని ప్రాణాలు ఒడ్డి అయినా నిలుపుకోవలసి వస్తుంది.

ఆ మటుకూ ఆ తరళమ్మను బ్రతిమాలాను. "నా తమ్ముడు 'కాకి' అయితే కావచ్చుకానీ....నేను 'కోయిల' ను తల్లీ! మరోమారు ఇలాటి పని జరగనివ్వను" అంటూ. ఏం లాభం....గోవిందరావు గాలం విసిరాడు! ఈ చేప గాలానికి తగిలింది. వెళుతోంది! సరేకానీ! అక్కడ ఈ పూట' మరో నాలుగు పూటలూ వుండనిచ్చి గుమాస్తా రాములిచేత చెప్పి

పంపిస్తాను. తిరిగీ నా గూటికే రమ్మని... నిశ్చింతగా వుండమనీ. రాములు....కులమేదైనా, సాంప్రదాయమైన కుర్రాడు...."

"వెళ్ళొస్తా బాబాయిగారూ!"
ఖంగుమన్న తరళ కంఠస్వరం పెరుమాళ్లు స్వగతాన్ని త్రుంచి వేసింది. చామలఛాయలో, సన్నగా పొడుగ్గా వున్న తరళ, పెదవులు నొక్కిపట్టి, సంస్కారహద్దులలో, సభ్యత పరిధిలో తనను తాను నిగ్రహించుకొంటోంది.

"ఇంకేం చెప్పనమ్మాయీ! కానీ చదువుకున్న దానివి, సంపాదనపరురాలివి. నువ్వే ఆలోచించు. పాఠం రాని కుర్రాడికి....మొదటిసారే పేముబెత్తం రుచిచూపే కంటే, ఒక్కసారి మందలించి చూడటం మంచిది. ఇది నీకు తెలియని సంగతి కాదనుకో. ఏం చేస్తాం? కాకులూ- కోయిలలూ, ఒకే గూటిలో వుంటాయంటారు పెద్దవాళ్లు!" పెరుమాళ్లు వయసును మించిన పెద్దరికాన్ని, పెద్దమనిషి తరహానీ రంగరించాడు మాటలతో. తరళకు తలనొప్పి గా వుంది. అసలే రాత్రంతా నిద్రలేదు. మనస్సు మండిపోతోంది. పైపెచ్చు కాఫీ చేసుకు తాగితేగానీ తనెవరో....ఏమిటో కూడా గుర్తుకు రానంతగా మెదడు మొద్దుబారిపోయివుంది! అర్ధరాత్రినుంచీ షుమారు అరవై మార్లయినా ఈ 'కాకి-కోయిల' సామ్యం చెబుతూనే వున్నాడు పెరుమాళ్ళు. బహుశా ఏదో ఎలక్షన్ సందర్భంలో వంటబట్టిన ఊతపదాల్లా వున్నాయి ఆయనగారికివి!

"....గొంతు విప్పాక, రెంటిగూళ్లూ వేరుకాక తప్పదనీ అంటారనుకో."

"వెళ్లొస్తా బాబాయిగారూ! అప్పుడే ఆరున్నర కావొస్తోంది టైం. ఏడున్నర కల్లా స్కూలు మొదలవ్వాలి కదా!" ఇక జవాబు ఆశించకుండా, ఆఖరుగా మిగిలిన ఫ్లాస్కూ చిన్నగొడుగూ చేతపట్టుక, గోవిందరావింటివైపు నడిచింది తరళ.

గోవిందరావూ, అతగాడి నలుగురు కొడుకులూ, భార్యా, ఐదుగురు జీతగాళ్లూ. ప్రపంచాన్ని జయించిన వీరుల్లా ఉత్సాహంగా ఎదురొచ్చారు. షుమారు మూడెకరాల ఖాళీ స్థలంలో' రాజప్రాసాదంలాటి పెద్ద పాతకాలపు భవంతివేపు అడుగులు వేస్తుంటే, తరళగుండె గుబ గుబ లాడిందెందుకో. ఒక్క సింగిల్ టీచరున్న చిన్న స్కూలుగల ఈ గ్రామంలో, పెరుమాళ్లు మకుటంలేని మహారాజు అయితే'గోవిందరావు తల వంచని వీరుడు! గ్రామం రెండు ముక్కలయిందన్నట్లు ఇద్దరికీ రెండు పార్టీలూ, పోటీలూ....ఇరువురిలో ఏ ఒక్కరినో ఆశ్రయిస్తే తప్ప, అనుసరిస్తే తప్ప, పొరుగువాడికి పచ్చిగంగ దొరకదన్న నిజం, తరళ ఆ స్కూలుకు మొదటి టీచరుగా వచ్చి, మొదటిరోజే తెలుసుకుంది! ఉద్యోగరీత్యా తను కలుసు కోవలసింది పెరుమాళ్ళును.... ఆ పనే చేసింది........అతగాడి విశాలమైన ఆవరణ, పెద్ద భవనంలో ఓ గది కేటాయించ బడటంతో బసఏర్పాటు ఓ కొలిక్కి వచ్చిందనుకుంది! కానీ అప్పుడప్పుడూ....ఈ పార్టీలూ, పాడూ తల్చుకున్నప్పుడల్లా రాజీనామా గీకి పారెయ్యాలనిపించేది! ఏం లాభం? ఆరుగురు అర్భకులకు అక్కగా, ఆరుసంవత్సరాలుగా బి.ఏ.పాసు కావడానికి

మానవ ప్రయత్నం ఏమీ చెయ్యని మహా మేధావి! ఒక్కగా నొక్క అన్నకు పెద్ద చెల్లెలిగా, ఆడపిల్లకు నాలుగక్షరాలు చెప్పించి, ఉద్యోగంలో వదిలేస్తే, ఇక దానికి పెళ్ళి అవసరం లేదనీ, పదిమంది మగపిల్లలు పెట్టుగా కుటుంబాన్ని లాక్కు వస్తుందనీ, గ్రహించిన తల్లి దండ్రులకు – పిల్లగా పుట్టిన తను, ఆ బంధాలు ఎలా వదిలించుకోగలదు? అంత దూరాన వున్న అడవిలాటి పల్లెలో – తన మానాన తనని బ్రతకమని వదిలేసి. వారానికో జాబు మాత్రం వ్రాస్తూ అందులో "కుటుంబానికి మచ్చ తెచ్చే పనులు చెయ్యక....నీ ఉనికి మరొకళ్ళకి తెలియనంతటి మంచిగా మసులుకో!" అని నీతులు వ్రాసే తండ్రి తెలివితేటల్ని, అన్న పెద్దరికాన్ని, తల్లి హితబోధల్ని జీర్ణంచుకుంటూ....తన మీద తనే విశ్వాసాన్ని పెంచుకుంది! తనకు తనొక్కర్తే అనుకుంది. పెరుమాళ్ళు ఇల్లు 'కాకి గూడు' అని తేలిపోయింది. ఇక గోవిందరావు ఆశ్రయం 'కోయిల నెలవు' అంటున్నారంతా!

"రా! రా! పంతులమ్మా! ఇక్కడెవరూ కొత్తవాళ్ళను కోకు. ఇది పరాయి యిల్లు అనుకోకు. ఇదుంది చూడు. ఇది.... నా భార్య పేరేమంత షోకైనది కాదులే. వెంకమ్మ. అది నీ స్వంత అప్పచెల్లె లనుకో. ఇదిగో ఈ బృందమంతా వీడు నా పెద్దవాడు. బస్తీలో ఇంటర్ చదువుతున్నాడు. ఇదుగో మూడు నాలుగు వెధవలిద్దరూ. ఒకడు ఐదు, ఒకడు రెండు...అన్నమాటే గానీ అక్షరముక్కలు రా లేదింకా! నీ శిష్యులు వీళ్ళిద్దరూ. ఇదుగో వీళ్ళంతా నా సేద్యగాళ్లు. చాకలిది వుండనే వుండె నాకు

అరలూ తెరలూ పనికిరావు. అందరం ఒకింట్లో మనుష్యుల్లా మెలుగుదాం."

గోవిందరావు పలకరింపు, వాళ్ళందరూ ఇచ్చిన స్వాగతం చూస్తూంటే....తరళకు తను మరో లోకంలో అడుగెట్టా ననిపించింది, ఆయన చెబుతున్నట్లు తన స్వంత అక్కగారింటికి వచ్చినట్లు తోచింది. "కాకిగూడులో నుంచి తప్పించుకున్నాను. నిజం !" అందామె మనస్సు వుల్లాసంగా.

*   *   *   *

నెలరోజులు తిరిగేసరికి తరళ మనస్సు నిశ్చింతగా తయారయింది. మనిషి కాస్తంత వళ్ళు చేసి, వన్నె పెట్టింది. పండగనీ, పబ్బమనీ వారంలో నాలుగు రోజులు వెంకమ్మ భోజనానికి పిలుస్తోంది. మిగతా మూడు రోజులూ వండిన కూరలు, చేసిన పచ్చళ్లు, మంచి పెరుగూ రానే పస్తుండె ! వేరుగా గొడ్ల సావిడలో అర కట్టారన్న మాటేగానీ' స్కూలు వేళ మినహా, వాళ్ళింట్లోనే తన బస ! గోవిందరావంటే ఎన లేని గౌరవమూ ఏర్పడింది తరళకు. వయస్సు నలభయి ఐదు సంవత్సరాలు వున్నా మనిషి పడుచువాడిలా వుంటాడు. మాయని చిరునవ్వూ, అపని హాస్య సంభాషణా, ఆదరణా అతగాడి ప్రత్యేకమైన ఆభరణాలు....

"ఒక్కసారి మా పెరుమాళ్ళు బాబుగారు తమర్ని పిల్చుకురమ్మన్నారు!" అంటూ వచ్చారు, ఆ రోజు సాయంత్రం రాములు తరళ దగ్గరకు.

"ఎందుకూ ?" కోపంగా అడిగింది తరళ. ఈ కోయిల గూటినుంచి ఆ కాకిగూడును చూడాలన్న అసహ్యం వేస్తుంది ఆమెకు.

ST. JOSEPH'S GIRLS HIGH SCHOOL GUNTUR.

"ఏమో నాకు చెప్పలా !"

"ఏమిటెట?" వెంకమ్మ వచ్చిందీలోగా. సంగతి తెలుసుకుంది.

"మరి వెళతావా?" అనుమానంగా చూస్తూ అడిగింది. తరళ ఇరకాటంలో పడింది. "మీ వారిని అడగండి, వారెలా చెబితే అలా చేస్తాను" అంది మెల్లగా. మరో ఐదునిముషాల్లో గోవిందరావే అక్కడికి వచ్చాడు.

"ఊఁ ! ఇక్కడ నువ్వేం అగచాట్లు పడుతున్నావో నీ నోటి మీద చెప్పించాలనిలే....ఆపిలుపు! అదేమంటే కాకులూ, కోయిలలూ అంటూ సామెతలు మొదలెడతాడు...." సాలోచనగా చూస్తూ అన్నాడు గోవిందరావు.

తరళ కోపంగా తల విదిల్చింది. "నాకిక్కడ రాజాలా జరుగుతోంది ! ఆ మాటే చెబుతాను. భయమా ?"

గోవిందరావు మెప్పుదలగా నవ్వాడు. "భేష్ ! నాకు తెల్సు సువ్వు ముక్కుకు సూటిగా పోయే పిల్లవని. వెళ్ళిరా. ఎంతైనా ప్రెసిడెంటు ఆయన. నువ్వాయన ననుసరించుకు పోవాల్సిన ఉద్యోగివి !"

"పంతులమ్మగోరూ ! జరఇటుపోదాం పదండి" అంటూ పెరుమాళ్ళు ఇంటికి పెరటివేపుండే మామిడితోటవేపు దారి తీశాడు రాములు.

"పెరటిత్రోవన ఎందుకూ వెళ్ళటం?" అంది తరళ విసుగ్గా.

"కొంతసేపు కూర్చోండి. నాదొక్కమాట విని పోదురు గాని."

కోపంగా అతగాడివేపు చూచింది తరళ. బహుశా స్వతహాగా తెల్లటివాడైనా ఎండకూ, గాలికీ కాలి, కాలి, కమిలినట్లు ఉంటాడు. పాతికేళ్ళవయస్సున్నా, పసిపిల్లాడిలా, అమాయకమైన చూపులు.... బహుశా ఇతను తన స్వామి (పెరుమాళ్ళు) గొప్పవాడనీ, గోవిందరావు చెడ్డవాడనీ చెప్పి .... స్వామిభక్తి ప్రదర్శించుకోవాలనుకుంటున్నాడు కాబోలు....

ఇతనిని గురించి చాలా వింది తను, సేద్యగాళ్ళద్వారా! పెరుమాళ్ళు పెళ్ళయిన కొత్తలో శ్రీరామనవమి ఉత్సవాలకు భద్రాద్రి వెడితే....గుట్టలమాటున పసిగుడ్డుగా దొరికాడట! కులమూ, జాతీ ఏదో తెలీకున్నా, చూస్తూ, చూస్తూ పార వెయ్యా లేక, వెంట తీసుకవచ్చి, ఇంటి పశువుల పాకలో తొట్టి కట్టించాడట. దోవనజోయే ప్రతి బాలింతా....కడుపు పెరిగిన ప్రతి తల్లి చనుబాలిచ్చిందట. పెరిగే కొద్దీ పెరుమాళ్ళుకు కుడిభుజంగా ఉంటూ ఇంటి వ్యవహారాలు, కమతం చక్కదిద్దుతున్నాడు. కాబట్టి పెరుమాళ్ళు నిశ్చింతగా రాజకీయాల్లో దిగాడట–నెగ్గుక వస్తున్నాడుట.

"తరళమ్మగారూ!" రాములు గొంతు చాలా మెల్లిగా వినయంగా ధ్వనించటంలో, ఆలోచనలు వదలి చిరాగ్గా వాడికేసి చూచింది తరళ.

"దమరిలా ఇంగ్లీషు చదువుకున్న వాణ్ని కాదు నేను. ఒక్కమాట వినండి. మీరు కొత్తవారు. మీకు భర్త అనే ఆలంబన లేనిది ఈ గ్రామంలోనే కాదు, ఏ గ్రామంలోనైనా ఇలాటి చిక్కులు సంభవిస్తుంటాయి. కాకులేవో - కోయిల్లేవో తమదు పోల్చుకో లేరిక్కడ.... ఇంకా ఏదో చెప్ప బోతున్న రాములు మాటలకు అడ్డొస్తూ అరిచింది తరళ.

"ఇదేనా నువ్వు చెప్పదల్చుకుంది? ఈ కాకులతో కోయిలలతో— వినలేక ఛస్తున్నాను...పద నాకు టైం లేదు... మీ బావగారితో మాట్లాడి వెళ్ళాలి త్వరగా!" ముళ్ళ మీద నడుస్తున్నట్లే నడిచింది ముందుకు.... వెనకనుంచి రాములు నిట్టూర్పు వినిపించి మరి కాస్త విసుక్కలిగించా మెకు.

"రా! రా! పంతులమ్మా! ఎట్లా ఉన్నావో, ఏమిటో! మళ్ళీ తిరిగి చూడలేదు ఇటువేపు!" పెరుమాళ్ళు ఆప్యాయంగా పలకరించాడు.

"ఏదీ టైము వుండటం లేదు...." పొడిగా అంది.

"ఒక్క-మాటవినిపో ....అట్టే ఆలస్యంచెయ్యను....మా నరశింహులు పూరి కెళ్ళి పొయ్యాడు. ఇక్కడికి రాడు....బస్తీ లోనే బటలపాపు పెట్టుకుంటాడు, ఇక నీ కొచ్చిన ఫర్వాలేదు. నేను నీతో బుట్టువులాటి వాణ్ని....అదుగో....అది నీ వదిన.... నీ తల్లిలా తన కడుపులో పెట్టుకుంటుంది....నువ్వు తిరిగిరా! ఊళ్లో తలెత్తుకోలేకుండా ఉన్నాను....మా వాడుచేసిన పనికి.. నువ్వు గోవిందరావింట్లో వుండటానికీ.... పెరుమాళ్ళు కంఠ

స్వరంలో ఎంతో బాధ, వేడికోలు నిండివున్నాయి. తరళ క్షణ కాలం మౌనంగా వుండిపోయింది. తమ సంభాషణకు సాక్ష్యంగా రాములు తప్ప మరెవ్వరూ లేరక్కడ. దృఢ నిశ్చయంతో మెల్లిగా అంది....“మిమ్మల్ని అవమానపరచాలనే భావం నాకు లేదు....కానీ తమ దయవల్ల....తమరన్నట్లు కాకులేవో! కోయిలలేవో పోల్చుకొనే అవకాశం మాత్రందొరికింది!”చివర మాటంటూ హేళనగా రాములు వేపు చూచింది తరళ.... రాములు తలొంచు కొన్నాడు.

“నిజంగా?” పెరుమాళ్ళు ఆనందంగా అరిచాడు...”మరి పోల్చుకున్నావు కదా!”

“ఆహాఁ! ఇక చీటికీ మాటికీ పిల్లి పిల్లల్లా ఇళ్ళు మార్చడం హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది. ఏదేనా అసౌకర్య మనిపిస్తే తిరిగీ తమ అండ వుండనే వుండె!” చివరి మాటలు ఆమె ఏ భావంతో అందో, శ్రోత లిద్దరికీ అర్థం కాలేదో, అయినా వూరుకున్నారో తెలీదు.

“మరి వెళ్లొస్తా!” తరళ తిరిగి బయలు దేరింది. రాములు మౌనంగా అనుసరించాడు. “ఏ క్షణానొచ్చి కేకేసినా నే పలుకుతానండీ! గేటువద్ద పాకలోనే నే వుండేది!” అన్నాడు త్రోవలో. తరళ నవ్వుకుంది. ఈ వెర్రి మనిషికి తన మాటల్లో....తనా ఇంటికి తిరిగి వస్తానన్న అర్థం ధ్వనించింది కాబోలు!

జరిగిందంతా తూ.చ. తప్పకుండా గోవిందరావుగారితో

వెంకమ్మతో చెప్పేంతవరకూ తరళకు తోచలేదు....వాళ్ళూ తోచనివ్వలేదు.

*　　*　　*

శివరాత్రి నాడు....పగలంతా ఊరేగే ప్రభలతో వూరు వూరంతా ఎంత కోలాహలంగా వుందో, ప్రభలతో బాటు వూరిలోని పడుచులూ, పడుచుకుర్రాళ్ళూ నడవగలిగిన బుసలీ ముతకా అంతా వెళ్ళటంతో....మనుష్యుల్లేని వూరిలా మాటు మణిగి వుంది. గోవిందరావు జీతగాళ్ళూ, పిల్లలూ కూడా తిరునాళ్ళకు వెళ్లారు....పెరుమాళ్లు ఇంట్లో కూడా పెరుమాళ్లూ అతగాడి భార్యా తప్ప, అందరూ వెళ్ళారు. ఎన్నడూ లేంది.... రాములు కూడా వెళ్ళాడుట!

"రాత్రి పన్నెండు దాటేవరకైనా మేలుకొంటే చాలు పుణ్యంవస్తుందిట!" అన్నాడు గోవిందరావుఆవులిస్తూ నవ్వుతూ.

"అంచేతే ఈ రోజు ఏడయ్యేసరికే ఆవులిస్తున్నారు!" అంది వెంకమ్మ నవ్వుతూ. తరళా శృతికలిపిందా నవ్వులో.

"చదరంగం ఆడదామా?" అన్నాడు గోవిందరావు భార్యతో.

"నాకా ఆట తలనొప్పి! తరళకొచ్చు. మనపిల్లలతో ఆడుతూంటుందెప్పుడూ!"

తరళ, గోవిందరావూ ఆటకూర్చున్నారు...'శివాశివా' అంటూనే ఆవులిస్తూనే....''ఇకనే మేలుకోలేను!'' అంటూనే నిద్రపోయింది వెంకమ్మ. ఆటసాగుతోంది, టైం జరిగిపోతోంది,

తరళకు ఆటలో పట్టుదలా, హుషారూ ఎక్కువవుతున్నాయి. గోవిందరావుకు మరేదో ఆలోచనా, ఆటమీద నిర్లక్ష్యతా ఎక్కువవుతున్నాయి.

"ఏమిటా ఎత్తు! మీ అంతట మీరే మీరాజుని నా కప్పగించేశారు!" నవ్వుతూన్న తరళ....త్రోసినట్లుగా తూలింది. ఏం జరిగిందో గ్రహించే లోగానే గోవిందరావు చేతులు ఆమెను చుట్టివేసి అమాంతం పైకి ఎత్తేశాయి!

"ఏమిటి....ఏమిటి?" గాలిలో తేలుతున్న దానిలా.... భయంతో గడ్డకట్టుకుపోతూ...మాటసరిగా రాక అరవబోతున్న ఆమె నోటిని....అతగాడి పెదవులు అదిమేస్తున్నాయి. ఇంత గొడవ జరుగుతున్నా వెంకమ్మ కెందుకు మెలకువ రావటం లేదో....తరళకు అర్థంకావటంలేదు. పులినోట్లోని మేకపిల్లలాగ గిజగిజలాడుతోంది.

"ఎవరూ లేరు....ఎవరికీ అనుమానం రానివ్వను....నా భార్య ఆ కాలపుదే అయినా....ఇలాటి విషయాల్లో చాలా పోషల్. ఏమీ అనదు....తెలిసినా తెలీనట్లు నటిస్తుంది. గుట్టుగాస్తుంది....నన్ను అగౌరవంగా చూడద్దు....సేద్యగాళ్ళ క్కూడా వాసనరాదు"....మత్తుగా, గమ్మత్తుగా మాట్లాడు తూన్న గోవిందరావు....గది తలుపులు తెరచివున్న ఫర్వాలే దంటున్నాడు నవ్వుతూ.

తరళ కళ్ళు బైర్లు కమ్ముతున్నాయి. గొంతుక పూడి పోయి గుండె లెవరో పిండేస్తున్నట్లు....మాట పెగలటం లేదు.

రెండు చేతులూ అప్రయత్నంగా జోడించింది. ఆ యిల్లు.... ఆగది.... ఆమనిషి. కాకిగూడులా.... సాలెగూడులా.... భయం... కరంగా ఆమె చుట్టూరా తిరుగుతున్నట్లుంది.

"ఛ....ఛ....అలా కంగారు పడితే "హాయి"వుండదు తరళా! ఫ్రీగా మెలిగితేనే బావుంటుంది.." గోవిందరావు బాగా దగ్గరగా వచ్చాడు. అప్రయత్నంగా కెవ్వుమంటూ అరిచింది తరళ. ఆ అరుపు మరెవరికీ వినిపించే అవకాశం లేదని ఆమెకూ తెలుసు.

"పంతులమ్మగారూ ! భయంలేదు లెండి !"

ఏదో పిశాచం గొంతువిన్నట్లు చివ్వున వెనుదిరిగాడు గోవిందరావు. తనని కాదన్నట్లు పావులు డబ్బాలో వేస్తున్న వెంకమ్మని వ్వెరపోతూ చూచిందితరళ.నమ్మలేకుండావుందామె మనస్సు.

"రండిపోదాం !" చేతులో వున్న ముట్లుగర్ర నేలమీద ఆన్చి దృఢంగా అన్నాడతను. సోలిపోతున్నట్లున్న ఆమె చుట్టూరా చేయివేసి, పరుగులాటి నడకతో, ఆవరణ దాటించాడు. భుజం మీదికి లాక్కుని....గబ గబ పెరుమాళ్లు ఇంటికేసి నడిచాడు. తను చిన్న పాకలో.... మెల్లిగా దించాడు.

"హాయిగా పడుకోండి! తెల్లారి మాట్లాడుదురుగా నీ ! నాకు తెలుసు. మా బాబుగారన్నట్లు....కాకేదో-కోకిలేదో..

తిరణాల పోతానని అట్టట్టా తిరిగి...మీరు చదరంగం మొదలెట్టే సరికి, మీరున్న గదివారికి దొంగలా దాక్కున్నాను." తరళ కేమీ వినిపించటం లేదు. కనిపించటం లేదు.

పదిరోజులు తిరిగేసరికి తరళ అమ్మ, నాన్న, అన్న య్యలు తరళ చచ్చినట్లు ఏడ్చిపోయారు.

కారణం....ఇంగ్లీషు చదువురాని—పట్నవాసపు నాగరికతలేని, ఓ పల్లెటూరి వ్యక్తిని....ఆఫ్టరాల్ ఓ పశువుని, రాముల్ని తరళ పెళ్లాడేసిందన్న కబురు....తరళే స్వయంగా వ్రాసింది. పైగా....ఆ ఉత్తరంలోని వాక్యాలు ఆమెకు పిచ్చి పట్టిపోయిందన్న విషయాన్ని దృఢ పరుస్తున్నాయి వారికి.

"చదువు చెప్పించి...నా సంపాదన నొక్కటే కావాలిగానీ! నేనేమైనా ఫర్వాలేదన్న ధోరణిలో....మీ గూటిలోంచి నెట్టేశారు నన్ను....నరశింహులు ప్రవర్తన చూచి.... పెరుమాళ్లు ఇల్లు కాకి గూడన్న అపోహతో పారిపోయాను.

నన్ను మీరు ఓ విధంగా విసిరివేస్తే, రాములు తల్లి తండ్రులతన్ని....తన తల్లెవరో, తండ్రిఎవరో, కులగోత్రా లేమిటో కూడా తెలుసుకోలేని స్థితిలో...ప్రపంచంలో...చావో, బ్రతుకో తేల్చుకోమని, నిర్దాక్షిణ్యంగా త్రోసివేశారు.

పరిస్థితులైతేనేం, అనుభవాల పాఠాలైతేనేం.... నేను గ్రహించగలిగాను, రాములు కోయిలనీ....అతగాడి గూడే నాకు చక్కని రక్షణ దుర్గమనీ. ఇంగ్లీషుచదువు రాకున్నా, డిగ్రీలు లేకున్నా అతగాడిలో మనిషి క్కావలసినవన్నీ వున్నాయనీ.... "మీకేం భయం లేదు!" అంటూ అతగాడు నాకోసం

చాచిన చేతులలో ఎంతటి ఆలోచనా....అనుభవం వుందో గ్రహించాను.

నాకు పెళ్ళి చెయ్యవలసిన బాధ్యత మీకు లేదనిమీరు భావించినా, పెళ్ళయ్యాక మీకు తెలియజేయవలసిన బాధ్యత నాకుందనే ఉద్దేశ్యంతో వ్రాస్తున్నాను. ఇంతకంటే వివరాలు అనవసరమనే నా భావం."

మీ

తరళ.

("జ్యోతి" జూన్ '71)